

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 360/2024-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Rudolfom Bezákom, advokátom, Krmanova 14, Košice, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Stk/14/2022 zo 14. decembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. apríla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva byť stíhaný len z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom najvyššieho správneho súdu sp. zn. 5Stk/14/2022 zo 14. decembra 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správnenému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozhodnutím Okresného úradu Košice, odboru všeobecnej vnútornej správy č. OU-KE-OVVS2-2017/004576 z 15. apríla 2017 (ďalej len „rozhodnutie o priestupku“) uznaný vinným zo spáchania priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“), ktorého sa dopustil tým, že 7. marca 2016 v čase približne o 16.10 h v predajni potravín v Obchodnom dome [REDACTED] si vložil do tašky tovar – 3 ks Sunar3 Complex 600g, v hodnote 31,47 eur, s ktorým následne prešiel pokladničnou zónou bez jeho zaplatenia, čím úmyselne spôsobil poškodenému [REDACTED], [REDACTED], škodu na majetku v uvedenej výške krádežou veci,

za čo mu bola podľa § 50 ods. 2 s poukazom na § 11 ods. 1 písm. b) zákona o priestupkoch uložená pokuta vo výške 50 eur a podľa § 79 ods. 1 zákona o priestupkoch mu bola uložená povinnosť uhradiť trovy konania vo výške 16 eur, a to všetko do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia. O odvolaní sťažovateľa rozhodol okresný úrad, odbor opravných prostriedkov rozhodnutím č. OU-KE-OOP1-2017/032799/GEC zo 7. septembra 2017 (ďalej len „druhostupňové rozhodnutie o priestupku“) tak, že ho zamietol a rozhodnutie o priestupku potvrdil.

3. Sťažovateľ podal proti druhostupňovému rozhodnutiu o priestupku správnu žalobu, o ktorej rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 5 Sa 11/2018-198 z 8. februára 2022 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že konanie o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy zastavil, návrh na prerušenie konania, ako aj správnu žalobu zamietol a účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

4. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal kasačnú sťažnosť, v ktorej uplatnil dôvody podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a j) Správneho súdneho poriadku. Najvyšší správny súd rozhodol o kasačnej sťažnosti napadnutým rozsudkom tak, že ju ako nedôvodnú podľa § 461 Správneho súdneho poriadku zamietol a účastníkom konania nepriznal právo na náhradu trov kasačného konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že bol uznaný vinným zo spáchania priestupku proti majetku bez toho, aby bol presne a úplne zistený skutočný stav vecí, a bol odsúdený v dôsledku nesprávneho postupu orgánov verejnej moci popísaných v bode 8 ústavnej sťažnosti, ktorého náprava nebola vykonaná ani v konaní pred krajským súdom a následne ani najvyšším správnym súdom, ktorý takúto nápravu neumožnil. V bode 8 ústavnej sťažnosti sťažovateľ argumentuje:

a) orgány verejnej moci a súdy vyslovili záver o jeho vine bez toho, aby disponovali objektom priestupku, ktorého odcudzením (3ks tovaru Sunar 3 Complex 600g) malo dôjsť k jeho spáchaniu. Uvádza, že tovar chcel do predajne vrátiť (z dôvodu, že aktuálna cena mala byť nižšia ako tá, za ktorú ho kúpil), avšak po zistení, že tomu tak nie je, od tohto zámeru upustil. Zamestnancom predajcu namietal, že by sa na tomto tovare nachádzali aktivované ochranné prvky zabraňujúce krádeži. Títo odmietali zisťovať skutočnú príčinu aktivovania bezpečnostných zariadení inštalovaných na predajni, tovar mu zhabali a svojím konaním zmarili dôkaz, ktorý by svedčil o jeho nevine;

b) záver o vine bol vyslovený aj na základe výpovede svedka [REDAKOVANÉ], ktorý tvrdil, že po aktivovaní bezpečnostnej brány bol u sťažovateľa nájdený tovar chránený nedeaktivovaným bezpečnostným prvkom. Sťažovateľ tvrdí, že svedok zmaril možnosť vykonania dôkazu prehliadnutím dotknutého tovaru, keď mu tento odňal. Uvádza, že bezpečnostná brána sa môže aktivovať z rôznych dôvodov;

c) záver o vine bol vyslovený aj na podklade výpovede [REDAKOVANÉ], ktorá však nebola v čase skutku prítomná na predajni, ale obsluhovala kamerový systém predajcu, a teda mohla vidieť len to, čo bolo obsahom kamerového záznamu. Jej výsluchu nemožno prisudzovať vyššiu dôkaznú silu ako sťažovateľovým tvrdeniam. Kamerový záznam spáchanie skutku nepreukázal;

- d) sudy nemali prihliadať na výpoveď svedka [REDAKOVANÉ], ktorý vôbec nebol prítomný pri spáchaní skutku, ako ani na protokol o kontrole spísaný na predajni o 16.30 h, ktorý nebol podpísaný (všetkými) pracovníkmi, ktorí kontrolu vykonávali. Protokol sa nezmieňuje o tom, že by sa na spornom tovare nachádzali ochranné signalizačné prvky;
- e) sudy odmietli prihliadať na dôkaz – doklad o nákupe sporného tovaru, ktorý sa druhom a počtom zhodoval s tovarom nachádzajúcim sa v jeho taške. Sťažovateľ namieta závery súdov, ktoré sa týkajú vysporiadania sa s týmto dôkazom;
- f) sudy ignorovali jeho odôvodnený dôkazný návrh na výsluch nestotožneného svedka (zamestnanca SBS), ktorý bol osobne prítomný pri kontrole sťažovateľa a ktorý odmietol podpísať protokol o kontrole.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie jeho práva na spravodlivý proces a základného práva byť stíhaný len z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu z dôvodu nepresne a neúplne zisteného skutočného stavu veci a uznania ho za vinného zo spáchania priestupku proti majetku v dôsledku nesprávneho postupu orgánov verejnej moci, ktorý nebol napravený v konaní pred všeobecnými súdmi.

7. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné sudy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.

8. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu treba poukázať na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy (m. m. III. ÚS 557/2022). Zároveň je správne súdnictvo primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Účelom správneho súdnictva teda nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (m. m. I. ÚS 224/2022).

9. S ohľadom na spôsob koncipovania sťažovateľových námietok uplatnených v ústavnej sťažnosti ústavný súd akcentuje fakt, že (rovnako ako správny súd) nie je skutkovým súdom, resp. ani súdom tretej či štvrtej inštancie, ktorý by preskúmaval skutkové a právne závery všeobecných súdov. Toto konštatovanie je v okolnostiach tejto veci o to dôležitejšie, že sťažovateľ svojimi námietkami stavia ústavný súd práve do tejto pozície. O predmetnom tvrdení svedčí v okolnostiach prerokovanej veci aj skutočnosť, že námietky sťažovateľa uplatnené v ústavnej sťažnosti sa v podstate prekrývajú s námietkami uvedenými v kasačnej sťažnosti podanej proti rozsudku krajského súdu, resp. aj s argumentmi uvedenými v správnej žalobe.

10. Ústavný súd sa v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti sťažovateľa oboznámil s napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu (v spojení s jemu predchádzajúcim rozsudkom krajského súdu, ktorý si ústavný súd obstaral z verejne dostupného zdroja), aby posúdil zlučiteľnosť jeho obsahu s limitmi v bode 1 tohto uznesenia označených práv, ktorých porušenie sťažovateľ namieta. Uvedený prieskum vykonal v medziach svojich právomocí, a teda posudzoval kvalitu odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu (či sa zaoberal všetkými okolnosťami, ktoré boli pre rozhodovanie o priestupku proti majetku podstatné, a či jeho závery hodnotenia skutkovej situácie a jej právneho posúdenia nie sú svojvoľné či arbitrárne) a jeho ústavnú udržateľnosť.

11. Najvyšší správny súd v odôvodnení napadnutého rozsudku vyslovil nedôvodnosť kasačnej sťažnosti. K nosnej námietke sťažovateľa týkajúcej sa nedostatočného (nesprávneho) zistenia skutkového stavu sa vzťahuje niekoľko bodov napadnutého rozsudku (najmä 37 až 44). Najvyšší správny súd v ich obsahu reagoval na kasačnou sťažnosťou nastolenú otázku, či správny súd pochybil, ak nevykonal viaceré dôkazy navrhované sťažovateľom. Kasačný súd považoval na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že skutkový stav tak, ako bol zachytený vo výroku prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu, bol zistený správne a nad akúkoľvek rozumnú pochybnosť a ďalšie dokazovanie už by už bolo podľa jeho názoru nadbytočné. Vyčerpávajúco pritom rozpísal konkrétne dôkazy a skutkové zistenia, v nadväznosti na ktoré dospel k uvedenému záveru [signalizácia bezpečnostnej brány (bod 38, 40 a 42), kamerový záznam (bod 39), svedecká výpoveď svedkov [REDACTED] (bod 38 a 40) a p. [REDACTED] (bod 41), neakceptovanie obrany sťažovateľa o existencii pokladničného dokladu (bod 43 s poukazom na bod 70 rozsudku krajského súdu)].

12. V tomto kontexte je nevyhnutné akcentovať, že sťažovateľove námietky nesmerujú k polemike so závermi napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu, ale sú v rozhodnej časti zopakovaním jeho argumentácie prezentovanej v konaní pred správnymi orgánmi a správnymi súdmi, resp. vyjadrením nesúhlasu s posúdením dotknutej veci. V konkrétnosti však namietal závery najvyššieho správneho súdu vo vzťahu k jeho obrane, že dotknutý tovar (3 ks Sunar3 Complex 600g) zakúpil už skôr a disponoval o tom pokladničným dokladom z januára 2016. K predmetnému tvrdeniu najvyšší správny súd poukázal na argumentáciu krajského súdu, ktorú považoval za presvedčivú a logickú a podrobne ju rozpísal. V konkrétnosti uviedol, že správny súd nepovažoval doklad o zakúpení tovaru v hodnote 189 eur za nesporný a relevantný dôkaz o tom, že predmetný tovar zakúpil práve sťažovateľ v januári 2016. Vychádzal pritom z jeho majetkových pomerov, ako aj z jeho výpovede, ktorú poskytol v priebehu konania a v zmysle ktorej na otázku súdu nechcel uviesť meno ženy, s ktorou mal mať známosť a ktorá mala mať jedno dieťa, pričom následne uviedol, že si meno nepamätá. Za účelové správny súd označil tvrdenie sťažovateľa

o porovnávaní a kontrole cien s cieľom vrátiť tovar v prípade, že by cena bola neskôr nižšia než jeho nákupná cena, a to s poukazom na to, že ide o spotrebný tovar, ktorý mal byť zakúpený už v januári. Najvyšší správny súd v nadväznosti na to konštatoval, že pokiaľ by mal skutočne sťažovateľ záujem vymeniť predmetný tovar, mal napríklad takúto výmenu vopred riešiť s kompetentným pracovníkom poškodeného, čo by sa kasačnému súdu javilo ako omnoho dôveryhodnejšie. Rovnako nemalo svedčiť dôveryhodnosti konania sťažovateľa, že mal pri sebe bezpečnostný prvok odlepený z iného tovaru, pričom tento argument použil na svoju obranu spočívajúcu v tom, že práve tento mal spustiť signalizáciu bezpečnostnej brány. Kasačný súd tak neuveril obrane sťažovateľa.

13. Pokiaľ ide o ďalší argumentačný okruh sťažovateľových námietok týkajúci sa nesprávneho právneho postupu orgánov verejnej moci, ktorého náprava nebola vykonaná v konaní pred krajským súdom a následne ani najvyšším správnym súdom, je potrebné uviesť, že aj k tejto argumentácii zaujal najvyšší správny súd stanovisko. Konštatoval, že táto námietka nebola v kasačnej sťažnosti vymedzená spôsobom podľa § 440 ods. 2 SSP, pretože sťažovateľ vôbec neuviedol, v čom má nesprávne právne posúdenie spočívať.

14. Aj napriek tomu, že ústavný súd nie je skutkovým súdom, je možné dospieť k záveru, že v obsahu ústavnej sťažnosti absentuje akékoľvek tvrdenie, ktoré by bolo spôsobilé zvrátiť skutkové zistenia správnych orgánov. V sťažnostnej argumentácii nenašiel žiadne relevantné vysvetlenie z hľadiska jeho potenciálneho úspechu v dotknutom konaní. Argumentáciu sťažovateľa ústavný súd nevníma ako snahu sťažovateľa o správne skutkové zdôvodnenie záveru o ústavnej neakceptovateľnosti namietaných rozhodnutí správnych súdov, teda snahu o preukázanie, že ním formulovaný záver je skutočne zmysluplný a že v racionálnom diskurze objektívne obstojí, ale skôr ako tendenčnú argumentáciu, teda takú, ktorej cieľom je presvedčiť ústavný súd o správnosti svojho tvrdenia.

15. Odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu ústavný súd považuje za konzistentné, logické a jeho závery dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia vo veci. Ústavný súd nezistil ani svojvoľný výklad či aplikáciu právnych predpisov, ktoré by zakladali jeho ústavnú neudržateľnosť.

16. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho správneho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o nesprávnom právnom posúdení veci a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

17. Ak najvyšší správny súd zhodnotil, že informácie zhromaždené v dôkazoch, ktoré boli v podstatnom rozsahu získané z dotknutého spisu, viedli správne orgány k vytvoreniu ustáleného záveru o skutkovom stave (zjednodušene uvedené, sťažovateľ vložil tovar do svojej tašky a bez zaplatenia s ním vyšiel z dotknutej predajne, kde prítomnosť tohto tovaru signalizovala bezpečnostná brána) následne subsumovaného pod právnu skutkovú podstatu, t. j. spáchanie priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona o priestupkoch, nemožno právnemu názoru

najvyššieho správneho súdu o tom, že krajský súd zamietnutím správnej žaloby nepochybil, z ústavnoprávneho hľadiska nič vytknúť.

18. Ústavný súd uzatvára, že najvyšší správny súd odpovedal na argumenty sťažovateľa adekvátnym, logickým a ústavne udržateľným spôsobom; právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania. Napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu nesignalizuje takú príčinnú súvislosť medzi jeho obsahom a označenými právami sťažovateľa garantovanými ústavou a dohovorom, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť porušenie označených práv po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Z tohto dôvodu odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júna 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu